

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

IV. LETO

Murska Sobota, 1. avgusta 1937.

ŠTEV. 31.

Vzroki bede

Dnevi gorjá, ki so še pred nedavnim tiščali predvsem našega kmeta k tlom, ter mu vzeli vso voljo in veselje do dela, so se odmaknili od nas. Sedanjost, ki je razpršila moreče in obupne misli, je v mnogo lepšem okolju, kar nas navdaja z prepričanjem, da smo na potu k izboljšanju našega gospodarskega položaja. Napačno bi bilo, da bi preteklost, ki se je s svojimi nadlogami zagrizla v živo meso našega naroda, enostavno pokopali in si skušali izbrisati sleherni spomin na moreče dneve. Kar je za nami, nam more biti nauk za bodočnost. Predvsem pa si moramo vedno predočiti vse vzroke, ki so dovedli do gospodarske krize, ker le na ta način bomo v stanju prehoditi v bodočnosti pot, ki se ne bo končala nad prepadi. Četudi je v tem oziru trenutno izboljšanje, četudi se je beseda kriza umaknila v ozadje naše govorice, je še kljub temu tolikov znakov gospodarskega bolehanja, da še vedno lahko govorimo o problemu, ki je najvažnejši v sedanjosti. Še vedno se mnogo piše o gospodarski krizi, še vedno to vprašanje rešujejo vsi in povsod in to poklicani in nepoklicani, strokovnjaki in nestrokovnjaki. In ko se piše o vzrokih krize, čitamo marsikakšen sestavek, ki ima prozoren namen, s tem da se na kopito svojih teženj navleče vse mogoče in nemogoče vzroke, ki so dovedli do kritičnega stanja ter se upa, da bo na ta način naščuval človeka proti človeku. Skratka politika in ribarjenje v kalnem. Verno zrcalo teh enostranskih obtožb je svetovno časopisje. Možno pa je tudi, da se hoče na ta način le izogniti resnici, ki je, če se ji pogleda v jedro — strašna in porazna.

Kakor vse na svetu, tako ima tudi ekonomska kriza svoje vzroke, a na žalost so ti v samemu človeku, v njegovi živalski sebičnosti, v sebičnost, ki mu je ubila vso moralno in vsa plemenita čustva. Beda, ki se je zgrnila nad človeštvom, ima svoje početje neposredno po svetovni vojni in je sorazmerno naraščala z razvojem tehnike v svetu. Mehanična in tehnična sredstva sama na sebi niso kriva, da je na svetu prišlo do krize. Kriv je člo-

vek, ki je ta sredstva izrabljajal v slabe namene. Izumitelji so imeli v vidu plemeniti namen, — da omogočijo svetu preporod, in da pomagajo človeštvu kako bi lažje prenašalo breme življenja. A v mnogih slučajih pa so njih genialni izumi povzročili zmešnjavo na svetu z vsemi slabimi posledicami. Najprej težki kapital, in po vzgledu teh še drugi, so hitro segli po teh izumih z namenom, da se na hiter in lahek način pride do denarja ob čim manjših izdatkih. Posledica tega je bila, da je na milijone delavcev ostalo brez vsakdanjega kruha. Odvzeta jim je bila še tako neznatna kupna moč. In ljudska beda je rastla, in se širila od sloja do sloja. Medtem ko so na eni strani rastle legije brezposelnih, se je na drugi strani večala množina izdelkov, ki so seveda ostali brez kupcev. Na ta način se je ustvarilo na svetu dvojno nezadovoljstvo: onih, ki so jim stroji odvzeli kruh in njih, katerih stroji bi bili v stanju izdelovati še več blaga, a niso imeli kupcev. Ali drugače: eni so nezadovoljni za to, ker so lačni, a drugi pa, ker so slabi izgledi za obogatitev in jim je mučna misel, da ne bodo mogli toliko zaslužiti, da bodo še lahko njihovi potomci živeli brez truda in dela ob nagrabiljenem bogastvu. To je voz, katerega že nekaj let skušajo razvozljati!

Gospodarski strokovnjaki svetovnega slovesa in vodeče politične osebnosti so si postavili za nalogo, da najdejo izhod iz začaranega kroga. Obvezali so se, da najdejo rešitev ali bolje rečeno, da ustvarijo čudež: da se gladni ne bodo upirali in da istočasno zadovoljijo težki kapital. Prva in največja ovira, na katero so merodajni krogi zadeli, je ležala baš v njih samih, ker je bilo potreb-

no, da najprej premagajo sebe, svojo sebičnost, a še le na to se lahko loti nepristranskega dela. Na žalost, razven osamljenih primerov, se svetovni činitelji niso povzpeli preko prve zapreke, ter so, zatajivši svojo slabost, napravili mnogo grehov in smešnih dejanj. Tako so n. pr. radi bogate žitne letine, ki je bila pred leti v Ameriki, kurili z pšenico lokomotive. V Braziliji so metali kavo v morje. Iz istih razlogov so po drugih državah zaklali na tisoče in tisoče glav živine in meso onesposobili za uživanje! Taka dejanja, izvršena pred milijoni bednih in gladnih, v interesu „ublažitve gospodarske krize“, so grozila, da pride med obema taboroma do obračuna. Ljudje, ki so bili v stanju, da premagajo sebe in da splošne interese postavijo pred lastne pa so rekli: „Razvoj tehnike ne sme iti proti človeku, temveč le v njegovo korist. Stroj ni zato ustvarjen, da odvzame človeku kruh, temveč zato, da mu olajša pot do njega.“ In še so povdarili: „Če stroj nadomešča delo osmih delavcev, ne sme radi tega izgubiti sedem delavcev zaslužek, temveč njih delovni čas se mora skrajšati od osem na eno uro dnevno. Če pa bo stroj nadomeščal delavce ter jim odvzame kupno moč, bo blago ostalo neprodano in bodo lahko še nadalje kurili železniške stroje z pšenico.“ Ta nauk je seveda našel mnogo protivnikov in tako se je izhod še bolj zatemnil. Danes „da bi se svet osvobodil gospodarske krize“, dela vojna industrija noč in dan z polno kapaciteto, in golta, ustvarjajoč sredstva brez vrednosti, s katerimi bo danes ali jutri človeštvo izvršilo svoj samomor, njegove največje vrednosti: delo in kapital.

POLITIKA

Prihovski proces, to je razprava o dogodkih pri Prihovi, kjer

je obležal mrtev akademik Dolinar, se je začel v sredo, dne 28. t. m. pred okrožnim sodiščem v Celju. Zagovarjalo se je 21 obtožencev. K razpravi je bilo vabljenih 13 prič. Za obrambo obtožencev se je prijavilo okrog 20 zagovornikov.

V zvezi s proslavami rojstnega dne dr. Mačka, piše neki hrvaški list sledeče: „Ako nas parade tudi ne bodo dovedle do svobodne Hrvatske, vendar taki javni nastopi ne bodo uspavali narodnega duha, marveč ga nasprotno vedno držali budnega. Kadarkoli se več ljudi sestane v množici in posamezniki občutijo, da niso sami, marveč da so kaplja v nepreglednem morju celega naroda, ima to svojo dobro stran.“

Ban dravske banovine je sklical novo kmetijsko zbornico k prvemu zasedanju. Otvoritvena seja je bila v ponedeljek, dne 26. julija v sejni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. Istega dne so se sestale tudi zbornice v drugih banovinah. Nekatere pa bodo sklicane šele za prve dni meseca avgusta.

Tudi za savsko banovino je bila že sklicana nova kmetijska zbornica. Listi iz tabora dr. Mačka so že delj časa pozivali vse mačkovečke člane kmetijske zbornice, naj pridejo že dan prej v Zagreb na sestanek in razgovor v prostorih Gospodarske sloge.

Po štirih dneh debate, je prejšnji petek Narodna skupščina izglasovala konkordat med Jugoslavijo in Vatikanom. Med razpravo so se prijavili številni govorniki iz vrst narodnih poslancev, ki so govorili za in proti pogodbi, h koncu pa so morali že vsi svoje govore omejiti na najkrajši predpisani čas in predsedstvo skupščine je v tem pogledu držalo najstrožjo disciplino. Pri glasovanju so bili navzoči vsi poslanci, vsi člani kraljevske vlade ter številni zastopniki inozemskih držav. Za konkordat je glasovalo 167, proti pa 129 poslancev. Prihodnja seja skupščine bo sklicana pismeno. Kakor parlament, tako tudi senat odhaja na počitnice.

Predsednik vlade dr. Stojadinović je rekel po glasovanju sledeče: „Konkordat pomeni dogovor z Vatikanom, ki predstavlja 400 milijonov katoličanov, od katerih živi nad 5 milijonov v naši državi. Mi smo v zadnjem času sklenili več dogovorov, ki so zavarovali mir na naših mejah. Vrhu tega smo sprejeli zakone, ki urejajo odnose naše države s pravoslavno cerkvijo in z muslimansko versko zajednico.“

S sklenitvijo konkordata bo slednjič urejeno tudi vprašanje onega ozemlja, ki pripadajo k škofijam, čigar sedeži so danes izven mej naše države. To je posebno važno za naše Prekmurje, za katero je bil mariborski škof le administrator. Novo sklenjeni konkordat pa predvideva tudi ureditev tega vprašanja, priključitev k mariborski škofiji, in tako je pretrgana še zadnja nit, ki nas je vezala z mračno preteklostjo. Da je to dejstvo velikega pomena za nas, kakor tudi za nekdanje gospodarje, ni treba še posebej povdarjati.

Pri proslavi dr. Mačkovega rojstnega dne v Zagrebu, so prvič v velikem številu nastopili, po vzoru hitlerjevskih udarnikov, organizirani

oddelki tako zvane Hrvatske seljačke zaščite. Ko je dr. Maček prijahal pred te oddelke, jih je pozdravil z besedami: „Vjera u Boga!“ Udarniki so mu odgovorili v zboru: „I seljačka sloga!“

Iz poslanskega kluba JRZ je bilo soglasno izključenih več poslancev, ker so glasovali proti konkordatu.

O zagrebških proslavah pišejo nekateri hrvaški listi, da so te pokazale strumno organiziranost hrvaških kmetov, ki so se pod njih koraki tresle zagrebške ulice. Potek proslave je pokazal, da je bila v zadnjem času navidezna zatišja izvedena širokopotezna organizacija hrvatskega naroda, ki je Zagrebčane zadivila. Končno pravijo, da se bo hrvatska politika nadaljevala tudi v bodoče v isti črti, kakor do sedaj, to je do končne zmage programa, ki ga je postavil dr. Maček za najmanj kar zahteva hrvatski narod.

Na zelo svečan način so pred dnevi prepeljali v Marseille (Francija) posmrtno ostanke 2000 srbskih vojakov, preminulih med svetovno vojno v tem mestu, v skupno grobnico. Francoske čete so izkazale posmrtnim ostankom zadnje časti.

Vsa proizvodnja železa in drugih kovin je v Nemčiji postavljena pod državno kontrolo. Na ta način

nameravajo pospešiti proizvodnjo železa. Tako skrbno gospodarjenje ni nič drugega, kot velika priprava za vojno.

Nemški inženjerji grade v španskem Maroku in ob obali Atlantskega oceana vojaška oporišča za svojo mornarico in za svoja letala. Vsako izmed oporišč ima posebno bazo za podmornice, nadalje letališče, brzojavno postajo ter razne popravilnice in zaloge potrebnega materiala in goriva. Spričo tega je kaj razumljivo razburjenje, ki se je polastilo Francozov in Angležev, saj je s tem ogrožena zveza z njihovimi kolonijami.

V Belgiji bodo ustanovili institut za proučevanje mednarodnega gospodarskega življenja. Institut naj bi organiziral svetovno gospodarstvo na podlagi sodelovanja in naj bi proučil vprašanje pravilne razdelitve surovin ter možnost ravnotežja med poljedelskimi in industrijskimi državami.

Med Nemčijo in Francijo je prišlo do ostrega prepiranja, ker je nemški tisk napadel Francijo, češ da kljub vsem obljubam, da se ne bo vmešala v španske zadeve, pošilja svoje prostovoljce v Španijo. Francija je protestirala proti takemu pisanju, češ da je vse to laž, a Nemčija kljub temu trdi le svoje.

Važna pridobitev za Prekmurje

Nedeljski dnevnik so priobčili sledečo vest: Beograd, 24. julija. Ministrski svet je na današnji seji odobril od ministrstva pravde predloženi zakonski načrt o ustanovitvi novih okrožnih in sreskih sodišč. Po tem zakonskem načrtu se ustanovi tudi okrožno sodišče v Murski Soboti.

Ta vest je izzvala pri vseh razumljivo zadovoljstvo, saj se je s tem uresničila naša želja in poplačan je ves trud, ki so ga zastavili merodajni faktorji za rešitev tega vprašanja. Ne le Murska Sobota, kot srce vsega Prekmurja, temveč tudi vsa naša po-

krajina je s tem mnogo pridobila. Marsikakšna dolga pot naših kmetov v daljni Maribor bo prihranjena, prištedeni pa bodo tudi veliki stroški, ki so s to bili v zvezi. Obenem pa je položen velik temelj še večjemu razvoju naše Sobote, kar je neprecenljive gospodarske važnosti. Upamo, da bo od načrta do uresničenja tega kratka pot in da ne bo ostalo vse to le na papirju kot se je že to zgodilo nekoč.

O gornji zadevi nam je bilo znano že pred meseci, a iz gotovih vzrokov nismo hoteli to priobčiti.

Stanje kmečkih dolgov v Sloveniji

Doslej je prevzela Privilegirana agrarna banka okroglo 54.000 dolžnikov s skupnim dolgom okoli 545 milijonov din. Rok za predajo terjatev je potekel že 1. junija. Izjemno se more banki po tem roku izročiti še samo taka terjatev, pri kateri je bilo šele po 1. juniju ugotovljeno, da gre za kmeta v smislu uredbe. To se pravi, da denarni zavod kakšnega dolžnika doslej ni smatral za kmeta, temveč je to izvedel šele po 1. juniju, ker mu je dolžnik šele zdaj izročil potrdilo pristojne občine, odnosno ker je sodišče šele po 1. juniju odločilo, da gre za kmeta. Zato je verjetno, da se bodo omenjene številke še povečale. Verjetno pa se bodo mnoge zadruge pobotale z dolžniki, ker so vendar prišle do zaključka, da je zanje boljše,

če obdržijo same svoje dolžnike nudeč jim ugodnost črtanja polovice dolga, saj daje večja obrestna mera možnost hitrejšega prebolenja odpisanih dolgov. Dejstvo je namreč, da želijo nekatere zadruge že izročene dolžnike nazaj od Privilegirane agrarne banke, ki pa tem njihovim željam ne more ustreči.

Doslej je bilo plačanih na račun prvega obroka okoli 12 milijonov Din, kar predstavlja nekako tretjino dolžnega obroka, ki ga cenijo na 35 milijonov Din glede na okolnost, da plačajo dolžniki do 25.000 Din dolga obrok od že na polovico znižane glavnice, medtem ko plačajo dolžniki z nad 25.000 Din obrok od še nezmanjšane dolga. Računa se, da je teh večjih dolžnikov okoli 10.000 od skupnega števila 54.000.

Zdaj je razposlala PAB zamudnikom že opomine za plačilo zapadlega obroka po davčnih uradnih zgrožnih eksekucije, če ne plačajo obroka v desetih dneh. Omeniti je treba, da ljubljanska podružnica PAB ni nobenemu dolžniku podaljšala roka za prvi obrok do 1. septembra. Na podlagi člena 48 uredbe je sicer nekatere dolžnikom res podaljšala rok plačila, a najdalje do 1. avgusta. So to primeri takšnih dolžnikov, ki so dokazali, da so bili lani hudo prizadeti od elementarnih nezdod. Res je obrok zapadel, dvomimo pa, da bi mogli naši kmetje zbrati zdaj sredi leta 25 milijonov Din, ki so jih dolžni za prvi obrok. Če je PAB že toliko časa čakala na plačilo, bo morala pač še odgoditi eksekucije tja v oktober, da proda naš kmet krompir, sadje, vino, hmelj in živino. Seveda je treba takoj pripomniti, da bo 15. novembra letos zapadel že drugi obrok, ki ga bo treba plačati do srede februarja drugega leta. Če bi gnala PAB svoje dolžnike prenašlo v rubeže in prodajo, bi s tem mogla zakriviti hudo nesrečo za vse naše kmetijstvo, ker bi bili dolžni kmeti prisiljeni ponujati in prodajati pridelke hitreje, kakor bi bilo po njih povpraševanje, in bi si tako sami zbili cene navzdol.

Kakor smo dobili na pristojnem mestu zagotovilo, bo vendar PAB v neki meri upoštevala upravičene težave svojih dolžnikov, če bodo res pokazali vsaj z delnimi vplačili svojo dobro voljo, malomarnih dolžnikov pa seveda ne more ščititi noben zavod. Zato naj gledajo dolžniki, da bodo napeli vse sile za izpolnitev svojih dolžnosti.

Visoko priznanje SK Muri

Iz beograjskih časopisov zaznavamo vest, da je dobil za svoje vsestransko uspešno delovanje soboški Sportni klub Mura od Uprave Kraljevega fonda pohvalo.

Ta fond je ustanovil blagopokojni Viteški kralj Aleksander I. na dan svoje poroke 1. 1922 in katerega je po njegovi tragični smrti prevzel Nj. Vel. kralj Peter II. spoštujoč željo in odlok svojega zvišenega očeta.

Iz tega fonda se podeljujejo vsako peto leto nagrade in pohvale društvom in poedincem, ki so se posebno izkazali na prosvetno kulturnem, gospodarskem, viteško-sportnem polju.

S stališča same Uprave Kraljevega fonda so nagrade in pohvale enako cenjene in vredne. Izmed 700 sportnih klubov v vsej državi je dobila edino Mura pohvalo, nagrado pa ljubljanska Ilirija.

V dravski banovini je bilo podeljenih 17 nagrad in 53 pohval. Pohvalo v soboškem srezu je dobila edino Mura.

Nagrade in pohvale bodo svečano izročene odlikovancem preko sreskega načelnika.

Ko se pridružujemo čestitkam SK Muri, smo ponosni na uspešno delovanje tega društva v prepričanju, da ji bodo tudi poznejše generacije hvaležne kar so napravili, saj so položili temelj sportni mladini in njenemu udejstvovanju v ponos naši ožji domovini.

† Patriarh Varnava

Po dolgem bolehanju in po dnevem smrtnem boju je v noči od prejšnjega petka na soboto v Beogradu izdihnil Nj. Sv. patriarh Varnava. Vest o smrti najvišjega predstavnika bratske srbske pravoslavne cerkve, je povsod, ne glede na versko pripadnost, napravila najgloblji vtis. Pokojni patriarh se je rodil 29. avgusta 1880 v Plevlju. Študiral je v Petrogradu (Rusija) ter je že od vsega početka zavzemal visoka mesta v pravoslavni cerkvi. Leta 1930 ga je blagopokojni kralj Aleksander I. izbral izmed treh predlaganih kandidatov ter ga imenoval za poglavarja srbske pravoslavne cerkve. Najvišji predstavniki države so ob njegovi smrti izrazili sožalje. Sožaljne brzojavke pa so prihajale iz vseh krajev države, pa tudi iz inozemstva.

Tudi naši slovenski kraji, tako tudi Murska Sobota je počastila spomin velikega pokojnika, s tem, da so na vseh javnih postopjih, a tudi pri marsikateremu privatniku, zaplapolale žalne zastave.

Zveza poljedelskih delavcev v M. Soboti

sporoča svojim članom, da je na merodajnem mestu podvzela potrebne korake za izboljšanje plač vsem delavcem zaposlenim na Belju v Vojvodini in Slavoniji.

Glede članarine sporoča da je na ustanovnem občnem zboru ista bila določena na 12 dinarjev letno. To članarino plača vsak tisti, ki dobi zaposlitev. Ako član ZPD zaposlitve ne dobi, ni dolžan plačati članarine, oziroma jo plača vsakokrat samo v dotični sezoni v kateri dejansko dobi delo in zaslužek. Druge delavske organizacije te vrste pobirajo od 2 do 3 din. članarine tedensko ali letno od 48 do 72 din. Vodstvo ZPD je bilo proti visoki članarini. Plačilna zmožnost naših delavcev pri tako slabem zaslužku namreč ne dopušča, da bi se pobiralo tako visoko članarino. Zveza poljedelskih delavcev nima namena kupičiti denarja, ona pobira le toliko članarine, da ima sredstva, ki jih v težki borbi za delavske pravice nujno in neobhodno potrebuje. Zveza polj. delavcev z dobljeno članarino štedi, denarja ne zapravlja po nepotrebnem, polaga vsem članom račun na občnem zboru. Preostanek denarja hoče porabiti za zgraditev doma za stare in onemogle delavce.

Naša organizacija se je ustanovila šele spomladi, ko so delavci že podpisali pogodbe, zato ni mogla posegati v sklepanje pogodb in tudi ne izboljšati plač tako, kakor bi bilo želeno. Prihodnje leto bo to drugače, ker bo ZPD sama sklepala pogodbe.

Kar se tiče napadov od strani drugih organizacij na ZPD, pa povemo samo to, da se nas bojijo. Naša organizacija šteje že skoro 4000 članov

19. 9. 1937. 7 KOLES - na tomboli v M. Soboti

in ima že sedaj toliko vidnih uspehov, da ji druge organizacije to zavidajo. Moč ZPD in zaupanje delavcev v njo, je danes že tako veliko, da ji na napade nasprotnikov ni treba odgovarjati. Nasprotniki so s tem, da so jo napadali, pokazali, da sami niso zmožni niti sposobni braniti delavce in da jim ni zato, temveč samo za članarino, katero bi radi pobrali od naših pridnih in poštenih delavcev. Nasprotniki so se naenkrat pokazali kot branilci naših delavcev. Če jim je res toliko do njih, zakaj so pa zamudili priliko, ko bi lahko dosegli to, da bi uredba o minimalnih plačah veljala tudi za poljedelske delavce. Ako bi to dosegli, bi sebi in nam prihranili veliko truda, delavci bi pa že sedaj dobivali boljšo plačo, toda to so gospodje prespali ali pa se zato sploh niso zmenili.

ZPD ima potrjena pravila po Kr. banski upravi v Ljubljani, njen delokrog se razteza na vso kraljevino Jugoslavijo. Namen ji je, združiti vse ročno delavstvo, zaposleno pri kmetijski in poljedeljski proizvodnji in ščititi njegove interese, doseči zanj pravične službene pogoje, ga strokovno in splošno izobraziti ter mu priboriti vse socialne pravice. Društvo goji stanovsko, državno in narodno zavest. Toliko na znanje vsem članom, da bodo znali primerno odgovarjati na napade nasprotnikov.

Živeli delavci-člani Zveze poljedeljskih delavcev!

ZPD v M. Soboti.

Našim naročnikom

V današnji številki dostavljamo vsem onim cenjenim našim naročnikom, ki dolgujejo na naročnini, položnice s prošnjo, da blagovolijo naročnino čimprej poravnati. Med naročniki so tudi takšni, ki že več let dolgujejo na naročnini. Vse, posebno pa slednje, prosimo naj se zavedajo svoje dolžnosti napram listu in naj nakažejo upravi če že ne popolne svote zaostale naročnine, pa vsaj delni prispevek. Uverjeni smo, da bo vsak naročnik vendar prišel do prepričanja, da je izdaja lista, ne da bi se plačevalo naročnino, trajno nemogoča in in da so tudi iz doslednosti in moralnega stališča dolžni poravnati naročnino.

Ako izhaja, pa če že tudi v malem obsegu in z velikimi težkočami v našem srezu domači list, je to znak, da živijo tu ljudje, ki hočejo napredovati in se z koristnim štivom izpopolnjevati, radi česar naj nam bo to v ponos in obenem v dolžnost ne samo ohraniti domači list, ampak ga še povečati in izpolniti, tako da bo vseboval prav vse, kar naš človek za napredek svojega poklica potrebuje. To pa je mogoče doseči le tedaj, ako se bo naročnina redno plačevala.

Čeravno ne radi, pa vendar bomo morali ustaviti dostavo lista vsem onim, ki do konca oktobra zaostale naročnine ne poravnajo. Naročnikom v inozemstvu bomo pa list ustavili s 1. oktobrom, ako do tedaj ne pošljejo

naročnine. Mislimo, da smo naročnikom v Franciji in Nemčiji dovolj ustregli, ko jim takoj po naročilu dostavljamo list, ne da bi znali od kot so doma in čeravno že iz prakse vemo, da so nekateri na poravnavi naročnine mnogo zaostali. Dovolj je tudi takih, ki prejemajo list v inozemstvo po pol leta, celo leto dni in ga nato z gotovo pripombo vrnejo, ne da bi se zmenili za poravnavo naročnine.

Kmetski praznik z veliko tekmo koscev

Glas o kmetskem prazniku, ki ga bo priredila prekmurska kmetijska mladina 1. avgusta t. l., je dosegel odmev med vso prekmursko javnostjo. Prijavljajo se kosci-tekmovalci, konjeniki, kolesarji i. t. d. Staro in mlado, kmetje in njim naklonjena gospoda, vsi z nestrpnostjo pričakujejo prireditve, ki je globoko zvezana z njihovo duševnostjo, saj je kmetijska in slovenska.

V nedeljo zjutraj ob 7. uri se bodo zbrali konjeniki, fantje in dekleta na okrašenih vozovih, godba, kolesarji i. t. d. iz raznih krajev Prekmurja, na čelu z zeleno zastavo in s svojim praporom pred Gas. domom v Črnelav-

cih. Odtod bo krenila povorka na postajo v Soboto, kjer bo sprejem gostov iz Ljubljane.

Ob 2. uri pop. bo zborovanje kmet. mladine na lepem travniku zadaj za gostilno g. Žibrika v Veščici. Kmalu nato se bo začela tekma koscev. Naši najboljši kosci, katerih sloves se je razširil po Slavoniji, Nemčiji, Franciji i. t. d. bodo v nedeljo pokazali svoje znanje in spretnost. Najboljšim je DKFID v Črnelavcih kot prireditelj pripravilo tudi lepe nagrade: I. kosa v naravi (vse do klepača), II. kosa z voderom in kamnom, III. kosa s kamnom, IV. kosa.

Nagrade bo prisojala ocenjevalna komisija, ki jo sestavljajo znani in odlični kmetje: Maroša, Črnelavci; Martinec, Satahovci; Filisar, Gorica; Rajnar, Veščica; Luthár, Sebeborci. Zapisnikar bo odvet. pripravnik g. Kovač iz Sobote.

Po ocenitvi in razdelitvi nagrad se bo razvila kmetijska zabava pri g. Žibriku.

Prvega avgusta se bomo spominjali žalostnih dogodkov svetovne vojne, a naš skupen in enoten nastop ob tej prvi tovrstni prireditvi v Prekmurju naj bo enodušen izraz nezlomljive sile kmetijske ideje in želje kmetijskega ljudstva po miru. Ta dan se bomo zbrali vsi, ki ljubimo prekmursko zemljo in spoštujemo našega kmeta.

V slogi vstajamo!

—n.

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Naša policija.** V kratkem razdobju po prevzemu poveljstva naše policije od strani novoimenovanega poveljnika g. Simoniča je opaziti živahnije delovanje naših občinskih stražnikov. Danes lahko ugotovljamo, da vlada v našem mestu, posebno kar se prometa tiče, boljši red. Biciklisti v glavnem ne vozijo več po svoji volji, ampak se bolje držijo cestno policijskega reda. Tudi postajanje in pogovori na živahno prometnih križiščih, kar je res oviralo redni promet kolesarjev in voznikov, je v glavnem odstranjeno. Že večkrat smo omenjali potrebo stalne straže, posebno ob nedeljah, praznikih in semskih dnevih, na križišču pred Bergerjevo trgovino. Zadnja nezgoda z motornim kolesom na tem mestu, opravičuje naše pisanje in danes vidimo tam stražnike, ki pazijo na redni promet. — Dnevi se počasi krajši. V kratkem bo potrebno voziti na delo, iz dela in drugih opravljenih ponoči. V ožgled strožjega izvajanja cestno policijskih predpisov opozarjamo vse kolesarje in voznike, da naj ne vozijo ponoči brez razsvetljave sicer, jih bodo varnostni organi naznanili.

— **Kopališče v Zdravstvenem domu.** Poleg javnega kopališča, ki je za zdravje našega prebivalstva velike vrednosti nam nudi priliko kopanja tudi Zdravstveni dom. Za poletno kopanje v Zdravstvenem domu prihajajo v poštev predvsem razni uslužbenci, ki potrebujejo po končanem delu toplo kopel. Čim dalje se bo Sobota razvijala, temveč bo potreba takšnega kopanja. Toda čuje se, da je v Zdrav-

stvenem domu le redko kedaj mogoče dobiti toplo kopel. Mogoče je, da se morda ne rentira v tem toplem poletnem času pripravljati tople kopeli, pa vendar bi bilo v interesu našega delavstva želeti, da se določijo gotovi dnevi in ure v tednu, ko bo kopališče v Zdravstvenem domu obratovalo.

— **Banovinski kolki se odslej dobijo tudi v trgovini in glavni zalogi tobaka v Murski Soboti** Čeh Franc trgovina z mešanim blagom.

— **Izpitno predavanje v Murski Soboti.** Združenje obrtnikov v Murski Soboti, namerava prirediti izpitno predavanje za pomočnike, ki nameravajo delati mojsterski izpit. Tudi tečaj za knjigovodstvo, ki je vsakemu obrtniku potreben. Kdor želi obiskovati predavanje in tečaj, naj prijavi svojo udeležbo pri uradu Združenja obrtnikov v M. Soboti, vsak dan od 11. do 12. ure. Za obrtno zadrugo Sukitš I. r. predsednik.

DOPISI:

— **Bakovci.** 1. avgusta imamo naše prošenje. Navadno prihaja k nam na ta dan mnogo ljudi. Tudi letos jih pričakujemo in jih bomo z veseljem sprejeli. Po končanem cerkvenem opravilu bo veselica, ki jo bo priredila domača gasilska četa s svojo godbo. Gasilci so si nabavili prav dobro pijačo, jestvine in dovolj svežih rib. G. Rajh pa tudi ne zaostaja v pripravah in tako se obeta vsega v izobilju, kar je naša vas zmožna nuditi gostom.

— **Krog.** Naša gasilska četa bo 8. avgusta 1937 proslavila svoj 10 letni jubilej obstoja. Na proslavo, ki bo spojena z delnimi gasilskimi vajami,

DOSPILI SO NAJNOVEJŠI VELIKI JESENSKI IN ZIMSKI

MODNI JOURNALI

DOBIJO SE V KNJIGARNI
HANN I. M. SOBOTA

je povabljenih 6 gasilskih čet. Vabijo se pa tudi vsi vaščani iz sosednjih vasi, da se našega jubileja v čim večjem številu blagovolijo udeležiti. Po končani proslavi in vajah bo veselica, katere čisti dobiček gre v prid domači četi. Prijatelji svežih rib in dobre kapljice bodo posebno prišli na svoj račun, kajti tega bo dovolj na razpolago.

— **Že prvi dan dopusta lahko solnce polno izrabite, ako uporabljate Tschamba Fil. Glavno zastopstvo Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ul. 5.**

— **Murski Črnci.** Teško je razumeti postopanje nekaterih naših uglednih vaščanov. Na prošnjo gasilske čete so letos prodali vaška drva in iztržili približno 13.000 dinarjev. Denar je bil namenjen za nabavo brizgalne in je oblastvo v to svrhu odobrilo 10.000 dinarjev. Brizgalna najmodernejšega tipa bi stala 20.000 din. Člani g. čete bi od svoje strani plačali 10.000 din in so v to svrhu določili ves prihranjen denar, a povrh še lastni delež poedinih članov, ki ga imajo v dobi od likvidirane nabavljalne zadruge v Satahovcih. Toda nekateri vaščani, ki imajo glavno besedo v vaškem starešinstvu, odklanjajo izplačilo za od drv dobljenega denarja in tako onemogočujejo nabavo potrebne brizgalne. Ni dovolj, da članstvo gasilske čete vežba, nastopa na požariščih, stoji vedno pripravljeno na pomoč bližnjemu, nudi od svoje strani vse svoje prihranke in še lasten denar za delno odplačilo brizgalne, nego se članstvu suhoparno govori: „Če hočete brizgalno, kupite si jo.“ Ne pomislijo pa, da bi brizgalna služila ne samo četi, ampak vsem občanom v velik dobrobit ter bi končno ne bila last čete, nego vseh občanov. Res je težko razumeti takšno postopanje in bi bilo želeti večjo uvidevnost.

— **Društvo Prekmurcev v Zagrebu.** To društvo obstoji in uspešno deluje v prid našega prekmurskega naroda, v kolikor je prisiljen iskati zaposlitve v Zagrebu. Upravni člani so samo Prekmurci, ki so že dolgo let v Zagrebu zaposleni ali pa tam v državni službi stalno nameščeni. Z podporami, nasveti, nakazil stanovanj, preskrba službe itd. so agilni društveni člani številnim našim Prekmurcem izdatno pomagali, za kar zaslužijo vso priznanje in pohvalo. Točasno ima društvo svoj sedež na trgu kralja Tomislava br. 18., gostilna Amerika v Zagrebu. Tajnik društva je Krajčič Ljudoviti, ki nas v posebnem dopisu prosi naj delovanje in sedež društva objavimo v našem listu kar radevolje storimo in priporočamo vsem onim Prekmurcem, ki želijo zaposlitve v Zagrebu, naj se predhodno obrnejo na to društvo.

Posestvo

11 oralov, vinograd, sadonosnik, njive, gozd, hiša in gospodarsko poslopje v dobrem stanju, z opeko krito, 5 minut od farne cerkve Negova, ugodno na prodaj. Vprašati pri Kaučič Mehjorju, Negova, p. Ivanjci. — 2

Puconci

— Sadna sezona na naši železniški postaji se je že začela. Do sedaj se je naložilo že šest vagonov zgodnega sadja, ki se je eksportiralo v Nemčijo. Cene tega sadja, jabolk, je bila Din 125—150 za 100 kg. V našem okolju letos ni sadja, pač pa se kaže dobra letina sadja v gornjem delu našega sreza. — Ker je to prvi dohodek kmeta, bi kazalo se pečati s sadjerejo v še večji meri, kakor do sedaj. Sadja namreč nebo nikoli preveč, ker se uživanje sadja vsako leto v večji meri propagira, predvsem iz zdravstvenih razlogov. Okolnosti kažejo in velevajo, da je vinsko trto saditi samo v taki meri in količini, kolikor v najslabši letini za dom potrebujemo, mesto tega pa je treba saditi čimveč sadnega drevja.

— Kmetijska družba se interesira za nakup večje količine semenske rži, pšenice in ječmena. V poštev pridejo samo dobre in očiščene vrste semena. Kdor bi imel tako seme za prodati, naj javi to čimprej članu glavnega odbora, Kuhar Štefanu v Puconcih.

Gospodarski drobiž

Državni dolgovi Zedinjenih držav so znašali sredi julija 1936 okrog 36,6 milijarde dolarjev. Od tedaj so narasli za 3 milijarde dolarjev, tako da znašajo sedaj blizu 40 milijard dolarjev.

Po uradnih podatkih direkcije državnih železnic, so naše železnice prevozile v maju 4.373.251 potnikov. Povišanje napram lanskemu maju znaša 977.241 ali 28,7 %, kar je že lep napredek.

Za izboljšanje govedoreje ne uvažajo Bolgari tujih pasem za drag denar, ampak selekcionirajo domače sivo pleme, ki je po poročilih njihovih strokovnjakov v pogledu mlečnosti, vprege in mesa boljše.

V raznih krajih Bolgarije so kmetijska preizkuševališča, kjer se preizkušujejo vse vrste poljskih in vrtnarskih kulturnih rastlin, celo dišavne rastline. Z vladno odredbo se določi potem za posamezne okoliše obvezno tista sorta, ki se je izkazala za najrentabilnejšo.

Ker so povrtnina in sadni pridelki poleti zaradi večje množine ceneni, so v Bolgariji nastavljeni strokovnjaki, ki praktično prikazujejo, kako se pridelki ohranijo v presnem stanju za izvoz v poznejšem času, ko so na trgu višje cene. V ta namen zidajo hladilne kleti, za katere prispeva ministrstvo velike podpore. Tu sem spravljajo povrtnino in sadje za izvoz, ko so cene na trgu ugodnejše. Pri nas vsega tega še ni, kljub temu, da bi bilo potrebno.

Ministrstvo za kmetijstvo je naročilo banskim upravam naj energično nastopijo proti nedovoljenemu cepljenju živine. V poslednjem času se je namreč v mnogih krajih naše države razširila praksa, nedovoljenega cepljenja živine proti kužnim boleznim po nestrokovnjakih. Cepiti smejo samo živinozdravniki.

Italija dobiva v osvobojeni Abesiniji dnevno 22 vagonov petroleja. Petrolej črpajo iz 150 navrtanih vrelcev. Strokovnjaki cenijo, da je do sedaj Italija izvozila iz Abesinije 7000 vagonov petroleja.

Po vesteh iz Kanade, kjer pridelujejo največ žita, je bila letošnja letina, radi slabih vremenskih razmer, zelo slaba.

V Splitu je bilo že pred tednom prvo grozdje na prodaj. Znani dalmatinski rani muškati se je prodajal od 12 do 14 dinarjev kilogram.

Kmetijsko ministrstvo Zedinjenih držav predvideva, da bo letošnja letina pšenice na vsem svetu (razen Rusije in Kitajske) dala do 14.470.000 vagonov zrnja. Lansko leto je znašala letina 12.200.000 vagonov, t. j. za 2.300.000 vagonov več kot letos.

LOVSTVO

Opozorjamo vse lovske tovariše in lovske čuvaje, da priredi Lovsko društvo v Mariboru dne 1. avgusta 1937 v Razvanju pri Mariboru nagradno strelsko tekmo na glinaste golobe in druge figure, ki bo trajalo od 7. do 18. ure. Razpored se lahko dobi v društveni pisarni v M. Soboti. Ker je 1. avgust nedelja in ta dan pade tudi mariborski teden, priporočamo našim lovcem in lovskim čuvajem, da se nagradnega streljanja udeležijo ali si ga vsaj ogledajo. Vožnja po železnici je polovična.

GASILSTVO :

Hodoš. Naši gasilci imajo svojo veselico navadno letno le enkrat. Letos jo priredijo 1. avgusta v gostilni g. Skaliča. Pred veselico se bodo ob udeležbi 8 gasilskih čel, vršile gasilske vaje, za katero se gasilci pridno pripravljajo. Hodošanci in prebivalci naše okolice, udeležimo se vaj in veselice v največjem številu in pokažimo tudi tokrat, da znamo ceniti nesebično delo naših požarnikov!

Otovci. Po tolikih letih se bodo pri nas 1. avgusta 1937 ob sodelovanju štirih gasilskih čet zopet vršile gasilske vaje in po vajah prosta zabava z plesom, ki jo domača četa priredi v lastni režiji. Vaščani in okoličani, udeležite se naše prireditve v čim večjem številu, ki vam bo nudila na našem prijaznem hribčku obilo razvedrila.

Puconci. Prostovoljna gas. četa Puconci bo imela v prijetnem gozdčiču pri „Rimski čardi“ dne 15. avgusta t. l. gasilsko veselico. Ker je čist dobiček namenjen za fond motorne brizgalne, izpopolnitev gas. orodja in stroške številnega naraščaja, prosimo vsa sorodna društva, da na ta dan ne priredijo veselice ali drugih prireditev.

POŠTA :

Gospodom Beer Josipu in Damjan Alojziju v Nemčiji. Narodni poslanec g. Benko Josip, se Vama zahvaljuje za pozdrave in ga prav veseli, da sta srečna in da se dobro počutita. Temu se pridružuje tudi uredništvo. Koledar Vam je nemogoče dostaviti, ker je že razprodan.

Mura : Radkersburg 3:1 (3:0)

Mura je odigrala v nedeljo svojo prvo letošnjo mednarodno tekmo. Zmagala je na tujih tleh povsem zasluženoma proti prav dobremu nasprotniku. Tekma je bila zelo zanimiva in napeta, vendar pa je znala Mura s tehnično boljšo igro nadvladati elan svojega nasprotnika. Muraši so bili večinoma v premoči ter bi rezultat mogel biti, če bi imeli Murini napadalci več sreče, mnogo višji. Mura je tvorila homogeno moštvo ter so vsi igralci vredni pohvale. Radkersburg ima nekaj odličnih moči, med njimi tudi srednjega napadalca Steinmetza, člana avstrijske olimpijske reprezentance.

Sodil je g. Kendelsberger iz Graza sicer objektivno, le enjstko, iz katere je rezultiral edini zgoditek domačinov, je prisodil brez vsakega vzroka.

ČŠK. v Murški Soboti

V nedeljo, dne 1. avgusta bo gostovalo prvorazredno moštvo ČŠK-a v Murški Soboti, kjer bo nastopilo proti Muri. Za prvi nastop gostov na novem igrišču Mure vlada veliko zanimanje in to tembolj ker ima tekma značaj revanše. Že v Čakovcu, kjer je zmagal po izenačeni igri ČŠK z 3:0, sta pokazala nasprotnika vse finese nogometne igre ter je bila ta res fair tekma prava propaganda za nogomet. Vsled tega upamo, da bosta nedeljska nasprotnika ponovila to igro, ki bo sportni publikli ostala v trajnem spominu. Prijatelji nogometa, posetite zanimivo borbo!

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

ZAPISNIK

o XVI. Redni letni skupščini Združbe trgovcev za srez M. Sobota v M. Soboti.

(Nadaljevanje.)

VIII.

Slučajnostl.

Razpravljalo se je o sejmarjih, posebno kar se tiče njih pomočnikov na stojnicah. V to debato so posegli zraven ostalih tudi Lajnšček Ludvik in Vučina Kristina. Po krajši debati je bil sklenjen soglasen sklep, da se sejmarjem pomočniki na stojnicah prepovejo.

Ker ni bilo nato nobenih predlogov in se več nihče ni javil k besedi, se predsednik prav prisrčno zahvali

Zahvala.

Za vse izraze globokega sočustvovanja, ki smo jih bili deležni ob težki izgubi našega nepozabnega soproga, očeta, brata, tasta, starega očeta, strica, gospoda

Nadai Jožef-a

izrekamo svojo najiskrenejšo zahvalo.

Žalujoči ostali.

vsem prisotnim za udeležbo in sodelovanje, posebno pa še gg. zastopnikom in gostom ter zaključil krasno uspelo skupščino ob pol 13. uri.

Franc Čeh s. r. predsednik. Pollak Bela s. r. zapisnikar.

Overovateljca:

Hirschl Koloman Golob Ludvik

Da se gornji prepis popolnoma ujema z izvirnikom, potrjuje za Združbo trgovcev Franc Čeh, predsednik.

Proda se po ugodni ceni (Eiskasten) primerna za podeželske gostilničarje. Istotam se sprejme

mlinarski vajenec.

Več se poizve pri BAC LUDVIKU, gostilničarju v Murški Soboti.

Sprejme se v službo k starejšemu gospodu **gospodinja**, ki je večja v vseh gospodinskih poslih najbolj pa v kuhanju. Naslov se poizve v PREKMURSKI TISKARNI v M. SOBOTI.

„ORTOSTAN“ za pacanje pšenice, kakor tudi vsa druga arsenikova sredstva za razkuževanje zrnja za sejanje se dobe po originalnih cenah. Takisto vsa umetna gnojila, semenje in vse vrste strojev se dobi pri CEH FRANC, trgovina z mešanim blagom v Murški Soboti.

HALO! Proda se mlatilna garnitura 6 HP po nizki ceni. Naslov v Prekmurški Tiskarni v M. Soboti.

DRVA

Prvorazredna bukova drva, zložena v gozdnih klatftrih ob državni cesti v Matjaševcih, se prodajo po Din 250.- za klatfer na licu mesta. Veleposstvo HARTNER v Gornji Lendavi.

JUGOSLOVENSKA UDRUŽENA BANKA

ima še

PET PARCEL

ležečih nasproti gimnazije, naprodaj.

Pogoje dobite v odvetniški pisarni FR. KODER in Dr. T. BRUMEN v Murški Soboti. (Nadajeva hiša.)